

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 października 2016 roku

Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie III Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SR Joanna Bis-Banach

Protokolant: prot. Anna Wicha

przy udziale Prokuratora Roberta Czochry

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 października 2016 roku w L.

sprawy:

A. K., s. A. i M. z d. B., ur. (...) w B.

oskarżonego o to, że: w dniu 13 marca 2014 roku w L., będąc przesłuchiwanym w charakterze świadka i uprzedzonym o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań przed Sądem Rejonowym (...) w sprawie o sygn. akt (...) zeznał nieprawdę, iż w dniu 29 listopada 2013 roku kierował samochodem marki A. i doprowadził do kolizji drogowej,
tj. o przestępstwo z art. 233 § 1 kk

I. **A. K.** uznaje za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu czynu, tj. występku wyczerpującego dyspozycję art. 233 § 1 kk w brzmieniu obowiązującym przed ustawą z dnia 11 marca 2016 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 437) i za to na podstawie art. 233 § 1 kk w zw. z art. 37a kk w brzmieniu obowiązującym przed ustawą z dnia 11 marca 2016 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 428) wymierza mu karę 100 (stu) stawek dziennych grzywny przy ustaleniu wysokości stawki dziennej na kwotę 15 (piętnastu) złotych;

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokata T. W. kwotę 619 (sześćset dziewiętnaście) 92 (dziewięćdziesiąt dwa) gr tytułem obrony z urzędu udzielonej oskarżonemu A. K. w postępowaniu sądowym;

III. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 150 (sto pięćdziesiąt) zł tytułem opłaty oraz kwotę 190 (sto dziewięćdziesiąt) tytułem zwrotu wydatków postępowania.

Sygn. akt III K 238/16

UZASADNIENIE

Po przeprowadzeniu przewodu sądowego Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 13 marca 2014 r. A. K. stawił się w charakterze świadka na rozprawę przed Sądem Rejonowym (...) (...)w sprawie (...) dotyczącej B. B. (1) oskarżonego o czyn z art. 178a § 4 kk. Zeznania A. K. dotyczyły przebiegu zdarzenia z dnia 29 listopada 2013 r. Przed ich złożeniem A. K. został pouczone o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych zeznań. A. K. zeznał, że kierował samochodem marki A., który wcześniej zabrał z parkingu w R.. Był to pojazd kolegi P. B.. Nie był pijany, nie pamiętał skąd miał kluczyki. Jeździł bez celu, nie zna L.. Zabrał oskarżonego na „stopa” na ulicy prowadzącej do W.. Podał, że oskarżony był pijany, trochę tłumaczył mu, gdzie ma jechać. Było ciemno i świadek zjechał na pobocze. Przestraszył się i uciekł. Nie miał prawa jazdy. Możliwe, że omijał dziury na jezdni i dlatego wydawało się, że jedzie „ślalomem”. Nie pamiętał jak wybiegł z samochodu. O sprawie dowiedział się od właściciela samochodu, P. B..

(protokół rozprawy głównej z dnia 13 marca 2014 r. k. 2-8, uzasadnienie wyroku

z dnia 26 maja 2015 r. k. 17).

W dniu 21 stycznia 2015 roku na rozprawie w sprawie (...) zeznania złożył również właściciel samochodu, P. B.. Zeznał, że pożyczył samochód A. K., a ten nie powiedział, gdzie jedzie. Zadzwoił do niego oskarżony B. B. (1) i pytał, kto jechał tym samochodem. Podał, że nie sprzedawał B. B. (1) samochodu, nie wie, skąd miał jego dane. Podał, że pewnie w mieście C. pytał o świadka, tam wszyscy go znają. Za samochód A. K. zwrócił mu pieniądze i świadek dalej się pojazdem nie interesował.

(protokół rozprawy głównej z dnia 21 stycznia 2015 r. k. 9-11, uzasadnienie wyroku z dnia 26 maja 2015 r. k. 17).

W dniu 26 maja 2015 r. Sąd Rejonowy (...) ogłosił wyrok w sprawie, uznając B. B. (1) za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, polegającego na tym, że w dniu 29 listopada 2013 r. w miejscowości T. woj. (...) kierował w ruchu lądowym samochodem marki (...) o nr rej. (...), znajdując się w stanie nietrzeźwości wynoszącym 1,5 promila alkoholu we krwi, wyczerpującego dyspozycję art. 178a § 1 kk oraz skazujący go na karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na 3 lata próby. W uzasadnieniu Sąd wskazał, że zeznania A. K. są niewiarygodne oraz sprzeczne z logiką i zasadami doświadczenia życiowego. Stwierdzono, że trudno uwierzyć, iż A. K. jedzie z R. do L. bez żadnego celu, zabiera ze sobą całkowicie obcą osobę i nagle znajduje się w miejscu, gdzie dochodzi do wypadku, a następnie bez szwanku wychodzi z kolizji drogowej, niepostrzeżenie wysiada z auta, zamyka drzwi i oddala się w kierunku nawet sobie nieznanym. Tym bardziej, że Sąd dał wiarę zeznaniom W. i M. M. (2) oraz P. R., z których wynika, iż to właśnie B. B. (1) kierował samochodem. Sąd stwierdził również, że zastanawiające jest w jaki sposób B. B. (1) ustalił rzekomego właściciela pojazdu, skoro samochód nawet nie figurował na nazwisko P. B. w rejestrze. Generalnie całe zeznania zarówno A. K., jak i P. B. zostały uznane za niewiarygodne.

(wyrok z dnia 26 maja 2015 roku w sprawie (...))wraz z uzasadnieniem

k. 12-22).

Powyższy wyrok został zaskarżony przez oskarżonego. Wyrokiem z dnia 13 października 2015 r. sygn. akt (...)(...) Wydział Karny Odwoławczy utrzymał orzeczenie w mocy.

(wyrok z dnia 13 października 2015 roku sygn. akt (...) k. 23).

A. K. jest zameldowany w R., obecnie odbywa karę pozbawienia wolności w Areszcie Śledczym w L., nie posiada majątku, jest kawalerem, nie ma nikogo na utrzymaniu, był karany, jest poczytalny (informacja z K. k. 67-69, dane osobopoznawcze k.54, opinia k. 59).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: wyjaśnień oskarżonego (k. 50-51), zeznań P. B. (k. 47), pisma przewodniego z dnia 6 listopada 2015 r. (k. 1), protokołu rozprawy głównej z dnia 13 marca 2014 r. (k. 2-8), protokołu rozprawy głównej z dnia 21 stycznia 2015 r. (k. 9-11), wyroku z dnia 26 maja 2015 roku w sprawie(...) wraz z uzasadnieniem (k. 12-22), wyroku z dnia 13 października 2015 roku w sprawie (...) (k. 23), oświadczenia o poddaniu się karze bez przeprowadzenia rozprawy w myśl art. 335 kpk (k. 52), danych osobopoznawczych (k. 53-54), opinii sądowo-psychiatrycznej (k. 59), danych o karalności (k. 67-69), informacji o dochodach z systemu teleinformatycznego (k. 72-73).

Oskarżony A. K. przesłuchany w toku postępowania przygotowawczego (k. 51) przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu. Odmawiając składania wyjaśnień podał, że żałuje tego, co się stało. Oświadczył również, że pouczony o treści art. 335 kpk chce dobrowolnie poddać się karze. Na rozprawie w dniu 19 października 2016 r. prokurator odczytał w trybie art. 389 § 2 kpk treść protokołu wyjaśnień oskarżonego złożonych w postępowaniu przygotowawczym od słów „treść” do słów „powiedzenia” z uwagi na niestawiennictwo oskarżonego.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Sąd obdarzył wyjaśnienia oskarżonego wiarą co do przyznania się do zarzutu. Odmowa składania wyjaśnień w tym przypadku jest linią obrony zmierzającą do uniknięcia odpowiedzialności karnej. Stanowisko Sądu wyrażone w wyroku znajduje poparcie w całości zgromadzonego materiału dowodowego, a zwłaszcza protokołach rozpraw z dnia 13 marca 2014 roku i 21 stycznia 2015 roku oraz uzasadnieniu wyroku z dnia 26 maja 2015 roku. Jasno z nich wynika, że oskarżony przesłuchany w charakterze świadka zeznał nieprawdę, podając nieprawdziwe okoliczności zdarzenia z dnia 29 listopada 2013 roku.

Sąd uznał za wiarygodną opinię sądowo- psychiatryczną z dnia 14 marca 2016 r. sporządzoną przez biegłego psychiatrę I. J., zgodnie z którą nie ma uzasadnionych wątpliwości co do stanu zdrowia psychicznego A. K. w czasie popełnienia zarzucanego mu czynu. Jest ona wyczerpująca, rzetelna i nie budzi żadnych wątpliwości Sądu.

Z uwagi na niestawiennictwo świadka P. B. na rozprawie w dniu 19 października 2016 r. obrońca oskarżonego odczytał w trybie art. 392 § 1 kpk zeznania P. B. złożone w postępowaniu przygotowawczym (k. 47). P. B. również był oskarżony o czyn z art. 233 § 1 kk, polegający na tym, że w dniu 21 stycznia 2015 roku w L. będąc przesłuchiwanym w charakterze świadka i uprzedzonym o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań przed Sądem Rejonowym (...) (...) w sprawie o sygn. akt (...) zeznał nieprawdę, iż pożyczył samochód marki A. A. K. w dniu 29 listopada 2013 roku. Wyrokiem nakazowym z dnia 29 czerwca 2016 r. został on skazany na karę grzywny 100 stawek dziennych po 15 zł stawka. Tym samym wyrokiem został skazany oskarżony A. K., przy czym złożył od niego sprzeciw, zaś w stosunku do P. B. wyrok uprawomocnił się w dniu 16 lipca 2016 r. W odczytanych zeznaniach, które w postępowaniu przygotowawczym toczącym się przeciwko K. i B. miały charakter wyjaśnień, P. B. podał, że nie przyznaje się do popełnienia zarzucanego mu czynu oraz, że korzysta z prawa do odmowy składania wyjaśnień. Powiedział również, że pouczony o treści art. 335 kpk nie będzie poddawał się dobrowolnie karze. Sąd nie wziął pod uwagę zeznań tego świadka z uwagi na fakt, iż nie są one istotne dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Pozostały materiał dowodowy zgromadzony w sprawie, w szczególności informacje z K., poświadczane kserokopie protokołów przesłuchań świadków, protokołów rozpraw, odpisy orzeczeń sądowych wraz z uzasadnieniami, nie budzi wątpliwości co do prawdziwości i autentyczności. Został sporządzony przez obiektywne w sprawie podmioty i w pełni odzwierciedla przebieg dokonanych zgodnie z wymogami kpk czynności procesowych. Sąd nie znalazł powodu, aby kwestionować ich autentyczność lub prawdziwość.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd uznał, że wina oskarżonego A. K. nie budzi wątpliwości i została mu w pełni udowodniona, a czyn którego się dopuścił wyczerpuje dyspozycję art. 233 § 1 kk.

A. K. składając zeznania mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym zeznał nieprawdę, tj. w dniu 13 marca 2014 r. w L., po pouczeniu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych zeznań, w trakcie składania zeznań mających służyć za dowód w postępowaniu przed Sądem Rejonowym (...) zeznał nieprawdę, iż w dniu 29 listopada 2013 r. kierował samochodem marki A. i doprowadził do kolizji drogowej.

W przedmiotowej sprawie nie zachodzą okoliczności wyłączające odpowiedzialność z art. 233 § 2 kk ani okoliczności wyłączające ukaranie z art. 233 § 3 kk, albowiem oskarżony został pouczony o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania oraz o prawie odmowy zeznań i odpowiedzi na pytania.

Art. 233 kk penalizuje złożenie fałszywych zeznań przez świadka, fałszywej opinii przez biegłego lub rzeczoznawcę, fałszywego tłumaczenia przez tłumacza oraz w niektórych przypadkach złożenie fałszywego oświadczenia. Przedmiotem ochrony art. 233 kk jest prawidłowe funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości (w szerokim znaczeniu), co możliwe jest m.in. dzięki wykorzystaniu w postępowaniu sądowym lub innym prowadzonym na podstawie ustawy wiarygodnych środków dowodowych. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 1 kwietnia 2005 r., IV KK 42/05, OSNKW 2005, nr 7–8, poz. 66, stwierdził: „Przedmiotem ochrony przepisu art. 233 § 1 kk jest szeroko rozumiane dobro wymiaru sprawiedliwości, w szczególności zaś wartość, jaką jest zapewnienie wiarygodności

ustaleń dokonywanych w postępowaniu sądowym lub innym postępowaniu przewidzianym w ustawie, a co za tym idzie, ochrona prawidłowości (trafności) wydawanych orzeczeń. Dobrem prawnym bezpośrednio naruszonym lub zagrożonym przez złożenie fałszywego zeznania jest zatem mające zapaść w tym postępowaniu orzeczenie, nie jest nim zaś dobro prawne uczestnika postępowania, w którym zeznanie zostało złożone, chyba że działanie to narusza również inny przepis, chroniący bezpośrednio dobro prawne tej osoby (np. cześć, godność osobistą, mienie). W tym pierwszym wypadku do naruszenia lub zagrożenia dobra prawnego osoby, poprzez złożenie fałszywego zeznania, może dojść jednak dopiero wskutek orzeczenia sądu, a więc w sposób pośredni". Strona przedmiotowa czynu opisanego w art. 233 § 1 kk polega na tym, że sprawca, składając zeznanie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub innym prowadzonym na podstawie ustawy, zeznaje fałszywie. Sprawca może dopuścić się tego przestępstwa przez działanie (zeznanie nieprawdy) lub zaniechanie (zatajenie prawdy). Jak podkreślił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 1 kwietnia 2003 r., IV KK 202/02, OSNwSK 2003, poz. 673: „Bezpodstawne uchylene się od złożenia zeznania nie jest zatajeniem prawdy w rozumieniu art. 233 § 1 kk" Artykuł 233 § 1 kk dotyczy składania zeznań w postępowaniu sądowym lub innym prowadzonym na podstawie ustawy. Karalne jest złożenie fałszywych zeznań w postępowaniu sądowym (np. karnym, cywilnym, z zakresu prawa pracy) lub innym prowadzonym na podstawie ustawy (np. w postępowaniu przygotowawczym w sprawach karnych, postępowaniu administracyjnym, postępowaniu podatkowym lub przed sejmową komisją śledczą). Zgodnie z art. 233 § 2 kk sprawca może ponieść odpowiedzialność karną za złożenie fałszywych zeznań tylko wtedy, gdy przyjmujący zeznanie, działając w zakresie swoich uprawnień, uprzedził zeznającego o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznanie albo odebrał od niego przyrzeczenie. Mimo złożenia fałszywych zeznań sprawca nie poniesie odpowiedzialności karnej na podstawie art. 233 kk, jeżeli nie został on uprzedzony o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych zeznań.

Oskarżony popełnił swój czyn umyślnie, w zamiarze bezpośrednim, tzn. chciał popełnienia czynu (art. 9 § 1 kk). Wiedział, że podaje stan faktyczny niezgodny z prawdą, a jednak, pouczony odpowiednio, zdecydował się zeznawać podając nieprawdę.

Oskarżony działał w takich warunkach, w których można było oczekiwać od niego zgodnego z prawem zachowania, a mimo to naruszył obowiązujące normy. Oskarżony jest w pełni poczytalny, miał pełną zdolność rozpoznania znaczenia swego czynu i pokierowania swoim postępowaniem, nie działał w anormalnej sytuacji motywacyjnej.

Mając powyższe okoliczności na uwadze, należy uznać, że stopień winy oskarżonego jest znaczny.

Przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu Sąd miał na uwadze wskazania zawarte w art. 115 § 2 kk. Czyn oskarżonego godził w dobro wymiaru sprawiedliwości. Sposób i okoliczności popełnienia z zamiarem bezpośrednim przestępstwa wskazują, że sprawca zeznając, zadawał sobie sprawę z konsekwencji, mimo to realizował swój zamiar. Waga naruszonych przez oskarżonego obowiązków jest znaczna, bowiem zeznawał w sprawie o występki, zagrożony karą pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat. Każdy obywatel wezwany do stawiennictwa w sądzie w charakterze świadka ma obowiązek zeznawania, z pewnymi ustawowymi wyjątkami, które w niniejszej sprawie nie zachodziły. O skutkach niezastosowania się do tego obowiązku świadek jest pouczany. Reasumując, należy uznać, że stopień szkodliwości czynu jest znaczny.

Rozważając wymiar kary Sąd miał na uwadze przesłanki określone w przepisie art. 53 § 1 i § 2 kk.

Obecnie czyn przypisany oskarżonemu z art. 233 § 1 kk zagrożony jest karą pozbawienia wolności od 6 miesięcy do 8 lat. W dacie czynu, tj. w dniu 13 marca 2014 roku obowiązywały przepisy, zgodnie z którymi zagrożenie ustawowe za to przestępstwo wynosiło do 3 lat pozbawienia wolności. Ustawą z dnia 11 marca 2016 roku (Dz. U. z 2016 r., poz. 437) o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw na podstawie art. 7 pkt 13 lit. a z dniem 15 kwietnia 2016 roku podwyższono zagrożenie ustawowe za czyn z art. 233 § 1 kk do lat 8 pozbawienia wolności. Zgodnie z przepisem art. 4 § 1 kk zasadą jest stosowanie ustawy obowiązującej w chwili orzekania, o ile poprzednia nie jest dla sprawcy względniejsza. Biorąc pod uwagę zagrożenie ustawowe należy uznać, że ustawa obowiązująca poprzednio jest niewątpliwie względniejsza, a to z uwagi na ramy ustawowego zagrożenia. Przy

wymiarze kary Sąd uwzględnił również treść art. 37a kk, umożliwiającą orzeczenie kary grzywny bądź ograniczenia wolności w przypadku, gdy przestępstwo jest zagrożone karą pozbawienia wolności nieprzekraczającą 8 lat.

Prokurator wniósł o uznanie oskarżonego winnym i wymierzenie mu kary 2 lat ograniczenia wolności w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym.

Sąd jako okoliczność łagodzącą potraktował młody wiek oskarżonego. Jako okoliczność obciążającą Sąd potraktował fakt uprzedniej trzykrotnej karalności oskarżonego.

Sąd na podstawie art. 233 § 1 kk w zw. z art. 37a kk w brzmieniu obowiązującym przed wejściem w życie ustawy z dnia 11 marca 2016 r. wymierzył oskarżonemu karę stu stawek dziennych grzywny uznając, że kara ta jest adekwatna do stopnia szkodliwości czynu i winy sprawcy, nie jest nadmiernie surowa, ale jednocześnie na tyle dotkliwa, aby wpłynąć wychowawczo i prewencyjnie na oskarżonego. Wymiar jednej stawki dziennej Sąd ustalił na kwotę 15 złotych w oparciu o przepis art. 33 § 3 kk, biorąc pod uwagę sytuację materialną oskarżonego. Należy podkreślić, że na tle przepisu art. 33 § 1 kk określającego ustawowe ramy ilości stawek- od 10 do 540, wymierzona oskarżonemu kara nie jest znaczna, ale adekwatna do jego sytuacji majątkowej. Ponadto w ocenie Sądu kara ta spełni cele w zakresie prewencji ogólnej i indywidualnej, osiągnięte pożądanym celem w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa, ukazując naganność takich czynów, przestrzeże nie tylko oskarżonego, ale i społeczeństwo przed popełnieniem tego przestępstwa.

Orzeczenie o kosztach obrońcy uzasadnia § 17 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2015 r. poz. 1801), zgodnie z którym stawka maksymalna za obronę przed sądem rejonowym w postępowaniu zwyczajnym wynosi 840 zł, zaś stosownie do treści § 4 ust. 1 i 2 cytowanego rozporządzenia opłatę ustala się w wysokości co najmniej 1/2 opłaty maksymalnej określonej w rozdziałach 2-4, przy czym nie może ona przekraczać wartości przedmiotu sprawy oraz podwyższa się o kwotę podatku od towarów i usług wliczoną według stawki podatku obowiązującej dla tego rodzaju czynności na podstawie przepisów o podatku od towarów i usług.

Wysokość opłaty uzasadnia treść art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych (tekst jedn. Dz. U. z 1983 r., Nr 49, poz. 223 z późn. zm.). W przypadku skazania na karę grzywny oskarżony zobowiązany jest uiścić opłatę w wysokości 10 %, nie mniej niż 30 zł. W wydatkach mieszczą się wypłaty dokonane z tytułu doręczeń wezwań i innych pism (ryczałt wynosi po 20 zł za postępowanie przygotowawcze i sądowe - §1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2003 roku w sprawie wysokości i sposobu obliczania wydatków Skarbu Państwa w postępowania karnym, Dz. U. Nr 108, poz. 1026) oraz wynagrodzenie biegłego (150 zł).

Z tych wszystkich względów orzeczono jak w części dyspozytywnej wyroku.